

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

PALKKASELVITYKSET 2018

TYÖNANTAJASELVITYS

PALKKAKYSELY JÄSENILLE

RAPORTTI HUHTIKUU 2019

FOCUS MASTER OY

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1. AINEISTON KUVAUS	5
2. TYÖNANTAJASELVITYS	6
2.1. Professorien lukumäärät.....	6
2.2. Määräaikaisten professorien osuus yliopistoittain	9
2.3. Kokonaispalkka syyskuussa 2018 ja palkkojen muutos.....	10
2.4. Yliopistokohtaiset palkat.....	12
2.5. Kokonaispalkan muodostuminen ja esimiespalkkion kehittyminen.....	15
2.6. Vaati- ja henki-tasot yliopistoittain.....	16
2.7. Professorien sijoittuminen vaati- ja henki-tasoille	23
2.8. Naisten ja miesten välisten palkkaerojen tarkastelua yliopistoissa	24
2.9. Professorien palkat tutkimuslaitoksissa	26
3. PALKKAKYSELY JÄSENILLE	27
3.1. Vastaajaprofiili	27
3.2. Palkka syyskuussa 2018	30
3.3. Vastaajaryhmien välisiä vertailuja.....	32
3.4. Muut korvaukset ja palkkiot	35
3.5. Palkkojen muutos yliopistoittain.....	36
3.6. Naisten ja miesten välinen palkkaero	37
3.7. Professorien sivutulot	39

Unigrafia | Helsinki 2019

Professoriliitto | Rautatieäisenkatu 6 | 00520 Helsinki | Puh. (09) 4250 700 | www.professoriliitto.fi

Focus Master Oy | PL 558 | 33101 TAMPERE | Puh. (03) 2236 258 | Faksi (03) 2236 257 | info@focusmaster.fi | www.focusmaster.fi

JOHDANTO

Professoriliitto on tehnyt kaksi palkkaselvitystä professoreiden palkoista. Työnantajaselvitys on saatu yliopistojen professoreiden (ns. full professorit) syyskuun 2018 palkoista. Myös tutkimuslaitosten professoreiden palkoista tehtiin palkkaselvitys työnantajakyselynä. Työssä oleville liiton jäsenille tehtiin palkkakysely syyskuussa 2018 Focus Master Oy:n toimitusjohtaja Yrjö Lauhan toimesta.

Kokoaikaisten professoreiden lukumäärä edelleen vähenee

Kokoaikaisten professoreiden lukumäärä on yliopistoissa pienentynyt yhdeksänä vuotena peräkkäin. Marraskuusta 2009 syyskuuhun 2018 kokoaikaisten professoreiden lukumäärä on vähentynyt 429 professorilla (17,9 %) lukumäärän olleessa viime vuonna enää 1969. Osa-aikaisten professoreiden lukumäärä on kasvanut vuosien 2009–2016 aikana tasaisesti. Syyskuusta 2016 syyskuuhun 2018 osa-aikaisten professoreiden määrä on kuitenkin vähentynyt voimakkaasti (29,4 %) lukumäärän ollessa viime vuonna 281. Määräaikaisten professoreiden osuus laski vuoden aikana 17 %:sta 15 %:iin. Vaihteluväli on tiedeyliopistojen osalta 0 - 20 %. Taideyliopistossa määräaikaisia professoreita oli edellisen vuoden tapaan huolestuttavat 72 % koko professorikunnasta.

Professoreiden keskimääräinen palkkakehitys lähes yleiskorotuksen mukaista

Työnantajaselvityksen mukaan kaikkien professoreiden kokonaispalkka nousi 0,8 % (keskiarvo) / 1,2 % (mediaani) syyskuusta 2017 syyskuuhun 2018. Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen perusteella kaikkien palkkoja on korotettu 1.4.2018 1 prosentin yleiskorotuksella. Professoreiden kokonaispalkka oli työnantajaselvityksen mukaan syyskuussa 2018 vakinaisilla professoreilla 7.132 euroa ja määräaikaisilla 6.506 euroa. Kaikkien professoreiden osalta keskimääräinen kokonaispalkka oli 7.040 euroa.

Yliopistoissa työskentelevien professoreiden vaati-keskiarvo nousi hieman 8,78>8,80, mutta sitä vastoin henki-keskiarvo laski 6,11>6,04. Jäsenkyselyn mukaan yliopistossa työskentelevien professoreiden palkka oli syyskuussa 2018 keskimäärin 6.823 euroa ja se nousi 0,2 % (keskiarvo) / 1 % (mediaani) edelliseen vuoteen verrattuna. Tilastojen valossa näyttää edelleen siltä, että yliopistot palkkaavat eläköityvien professoreiden tilalle uusia professoreita alemmille vaati- ja henkitasoille. Professorin vakinaistamispolkujen käyttöönottamisilla on ollut vaikutusta professoreiden määrän vähenemiseen ja palkkakehitykseen. Tutkimuslaitoksissa työskentelevien professoreiden palkka oli keskimäärin 6.773 euroa ja se nousi 3,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tutkimuslaitosten osalta selvityksessä oli osittain eri tutkimuslaitoksia edelliseen vuoteen verrattuna, ja havaintojen määrä poikkeaa eri vuosina. Tämä osittain selitti palkkojen nousua.

Yliopistojen palkkausjärjestelmä muuttui henkilökohtaisen palkanosan osalta vuoden 2019 alusta lukien. Henkilökohtaista työsuoritusta kuvaavien tasojen määrä väheni yhdeksästä tasosta neljään kategoriaan ja alin suoritusprosentti nousi kuuteen prosenttiin. Jotta voimme seurata miten professoreiden henkilökohtaiset suoritusprosentit kehittyvät jatkossa, selvityksessä on kaksi uutta taulukkoa (taulukko 20b ja taulukko 20c). Suorituskategorioita koskevasta taulukosta (taulukko 20b) näkee hyvin, kuinka eri tavalla yliopistot ovat soveltaneet palkkausjärjestelmää professoreiden henkilökohtaisen suoriutumisen arvioinnin osalta.

Yliopistokohtaisissa palkoissa suuria eroja

Vaikka yliopistot soveltavat samaa palkkausjärjestelmää (Aalto-yliopisto on poikkeus), eri yliopistojen professoreiden palkkakehityksessä on suuria eroja. Esimerkiksi Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa professoreiden kokonaispalkat olivat keskimäärin 16 % suuremmat kuin Vaasan yliopistossa.

Taideyliopistossa oli kaikkein matalimmat palkat. Professoreiden yliopistokohtaisessa palkkakehityksessä on suuria eroja myös pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi vuosia 2003 - 2018 tarkasteltaessa. Tuona ajanjaksona Aalto-yliopistossa professoreiden palkat ovat nousseet noin 67 % kun taas Lapin yliopistossa professoreiden palkat ovat nousseet noin 43 %.

Tasa-arvotarkastelua

Naisten osuus yliopistojen professorikunnasta on noussut 24,5 %:sta 31,8 %:iin tämän vuosikymmenen aikana. Sekä vakinaisten että määräaikaisten naisprofessoreiden vaati-keskiarvot ja henki-keskiarvot ovat edelleen matalampia kuin miesprofessoreiden. Palkkaero miesprofessoreiden hyväksi oli 327 euroa. Palkkaero kasvoi hiukan edelliseen vuoteen verrattuna. Naisprofessorin euro on työnantajaselvityksen mukaan 95,4 senttiä.

Jäsenkyselyn mukaan naisten ja miesten välinen palkkaero oli 279 euroa. Palkkaerotarkastelussa selvisi, että työuran pituudella oli 159 euron vaikutus keskipalkkaan. Naiset ovat toimineet professorin tai tutkimusjohtajan tehtävissä keskimäärin 10,9 vuotta ja miehet 13,5 vuotta. Jokainen kokemusvuosi nosti palkkaa noin 61 euroa. Tieteenalakohtaisilla eroilla oli 61 euron vaikutus keskipalkkaan. Naisten keskuudessa alemmin palkatuissa määräaikaisissa tehtävissä toimivien jäsenten osuus oli kaksinkertainen miehiin verrattuna, ja tällä oli puolestaan 46 euron vaikutus keskipalkkaan. Henkilökohtaiseen sopimukseen perustuvat palkat ylittävät YPJ-keskipalkan liki 1000 eurolla. Naisten keskuudessa henkilökohtaisen, YPJ-järjestelmästä poikkeavan sopimuksen tehneiden professorien osuus on pienempi kuin miesten keskuudessa. Tämän vaikutus keskipalkkaan oli 13 euroa.

Professoriliitto kiittää jäsenkyselyyn vastanneita jäseniä. Samoin kiitämme toimitusjohtaja Yrjö Lauhaa, yliopistotyönantajaa ja tiedot antaneita tutkimuslaitoksia hyvästä yhteistyöstä.

Tarja Niemelä
Professoriliiton toiminnanjohtaja
29.3.2019

1. AINEISTON KUVAUS

Työnantajaselvityksessä pyydettiin toimittamaan seuraavat tiedot:

- Yliopistokohtaiset tiedot erikseen vakinaisten professorien ja määräaikaisten professorien osalta.
- Kuukausipalkat pyydettiin eriteltyinä YPJ:n mukaisen maksussa olevan palkan (sisältäen vaati- ja henki-osan tai vaihtoehtoisesti takuupalkan), vaativuuslisän, suorituskorotuksen, sekä näistä muodostuvan ns. säännöllisen työajan ansion osalta. Lisäksi pyydettiin erittely akateemisen johtamisen palkkioista ja muista säännöllisesti maksettavista lisistä.
- Henki- ja vaati-tasot yliopistokohtaisesti

Kaikki palkkatiedot saatiin. Palkkatiedot kohdistuvat syyskuun 2018 palkkoihin.

Aineisto käsittää yhteensä 1969 kokoaikaisen professorin palkkatiedot. Tarkastelun ulkopuolelle on rajattu osa-aikaisten professorien palkkatiedot.

Työnantajaselvityksen aineistoa on kerätty vuodesta 2003 lähtien.

Työnantajaselvityksen yhteydessä lähestyttiin myös tutkimuslaitoksia. Tutkimuslaitosten professorikohtaiset palkkatiedot ovat käytettävissä 5 tutkimuslaitoksesta yhteensä 91 kokoaikaisen professorin tai tutkimusjohtajan osalta.

Professoriliiton jäsenten palkkakysely toteutettiin sähköpostikyselynä syyskuussa 2018. Kysely kohdistettiin suurimmalle osalle työssä olevia liiton jäseniä. Kyselyyn vastasi 481 jäsentä ja vastausaktiivisuus oli siten noin 34 %.

Jäsenten palkkakyselyn vertailukohtana toimii aikaisemmat vuosien 2002 - 2017 palkkakyselyt.

2. TYÖNANTAJASELVITYS

2.1. Professorien lukumäärät

Taulukko 1: Professorien lukumäärä yliopistoittain ¹

YLIOPISTO	kokoaikaisten professorien lukumäärä 2018	osa-aikaisten professorien lukumäärä 2018	kokoaikaisten lukumäärän muutos 2017–2018	kokoaikaisten lukumäärän muutos 2003–2018
Aalto-yliopisto	179	7	-20	-104
Helsingin yliopisto	432	71	+6	-38
Itä-Suomen yliopisto	215	35	-6	+2
Jyväskylän yliopisto	191	20	-2	+14
Lapin yliopisto	47	2	0	-3
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	68	6	+4	-4
Oulun yliopisto	173	33	+3	-57
Svenska handelshögskolan	27	5	-1	+1
Taideyliopisto	53	6	0	+11
Tampereen teknillinen yliopisto	85	6	-7	-41
Tampereen yliopisto	145	31	-6	-22
Turun yliopisto	233	51	-8	-24
Vaasan yliopisto	45	2	+6	-5
Åbo Akademi	76	6	-2	-18
yhteensä	1969	281	-33	-288

Yliopistojen palveluksessa on 1969 kokoaikaisen professorin lisäksi 281 osa-aikaista professoria.

Jos osa-aikaisten professorien oletetaan työskentelevän 50 % täydestä työajasta, vastaa professorien työpanos yhteensä 2109 henkilötyövuotta.

¹ Vuoden 2017 professorien lukumäärää on takautuvasti oikaistu sisällyttämällä lukumäärään vuoden 2018 tavoin Full professor (tenure track) nimike.

Taulukko 2: Professorien lukumäärä vuosina 2003–2018 ²

vuosi	kokoaikaisia	osa-aikaisia	yhteensä
2003	2257	211	2468
2004	2311	201	2512
2005	2318	192	2510
2006	2322	194	2516
2007	2336	205	2541
2008	2366	267	2633
2009	2398	289	2687
2010	2374	270	2644
2011	2358	309	2667
2012	2323	342	2665
2013	2267	387	2654
2014	2187	388	2575
2015	2104	379	2483
2016	2024	398	2422
2017	2002	336	2338
2018	1969	281	2250

² Vuoden 2017 professorien lukumäärää on takautuvasti oikaistu sisällyttämällä lukumäärään vuoden 2018 tavoin Full professor (tenure track) nimike.

Taulukko 3: Professorien lukumäärän muutos 2003–2018

vuosi	kokoaikaiset professorit, lukumäärän muutos vuosittain		kaikki professorit, lukumäärän muutos vuosittain	
2003–2004	+54	+2,4 %	+44	+1,8 %
2004–2005	+7	+0,3 %	-2	-0,1 %
2005–2006	+4	+0,2 %	+6	+0,2 %
2006–2007	+14	+0,6 %	+25	+1,0 %
2007–2008	+30	+1,3 %	+92	+3,6 %
2008–2009	+32	+1,4 %	+54	+2,0 %
2009–2010	-24	-1,0 %	-43	-1,6 %
2010–2011	-16	-0,7 %	+23	+0,9 %
2011–2012	-35	-1,5 %	-2	-0,1 %
2012–2013	-56	-2,4 %	-11	-0,4 %
2013–2014	-80	-3,5 %	-79	-3,0 %
2014–2015	-83	-3,8 %	-92	-3,6 %
2015–2016	-80	-3,9 %	-61	-2,5 %
2016–2017	-25	-1,2 %	-87	-3,6 %
2017–2018	-33	-1,6 %	-88	-3,8 %
yhteensä 2003–2018	-258	-12,8 %	-218	-8,8 %

Jatkotarkasteluissa luvuissa 2.2 - 2.9 on aineisto rajattu kokoaikaisiin professoreihin.

2.2. Määräaikaisten professorien osuus yliopistoittain

Taulukko 4: Määräaikaisten professorien osuus yliopistoittain vuosina 2013 - 2018, järjestetty vuoden 2018 osuuden mukaan

yliopisto	määräaikaisten professorien osuus (%)					
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Taideyliopisto	72	72	74	67	67	68
Oulun yliopisto	20	20	27	25	28	26
Tampereen yliopisto	18	24	24	27	35	41
Itä-Suomen yliopisto	17	16	13	12	17	21
Vaasan yliopisto	16	10	9	6	9	16
Turun yliopisto	15	16	17	23	26	23
Aalto-yliopisto	14	16	26	23	25	31
Lapin yliopisto	13	21	18	26	20	17
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	12	20	29	26	28	36
Åbo Akademi	12	18	15	16	13	12
Helsingin yliopisto	11	13	15	20	20	23
Jyväskylän yliopisto	10	8	9	14	13	18
Tampereen teknillinen yliopisto	2	3	5	10	14	17
Svenska handelshögskolan	0	0	7	4	8	7
kaikki yhteensä	15	17	19	21	22	25

2.3. Kokonaispalkka syyskuussa 2018 ja palkkojen muutos

Taulukko 5: Kaikki yliopistot, vakinaisten ja määräaikaisten professorien kokonaispalkka ³

Kokonaispalkka 2018	kaikki professorit	vakinaiset professorit	määräaikaiset professorit
keskiarvo	7040	7132	6506
desiili 1	5742	6029	5460
alakvartiili	6311	6468	5742
mediaani	6893	7002	6150
yläkvartiili	7606	7685	6791
desiili 9	8410	8385	8909

Taulukko 6: Kokonaispalkan muutos 2017–2018, kaikki professorit ⁴

Vertailu edelliseen vuoteen	muutos 2016–2017	
keskiarvon muutos	+57 €	+0,8 %
mediaanin muutos	+81 €	+1,2 %

Taulukko 7: Kokonaispalkan muutos 2017–2018 työsuhteen mukaan

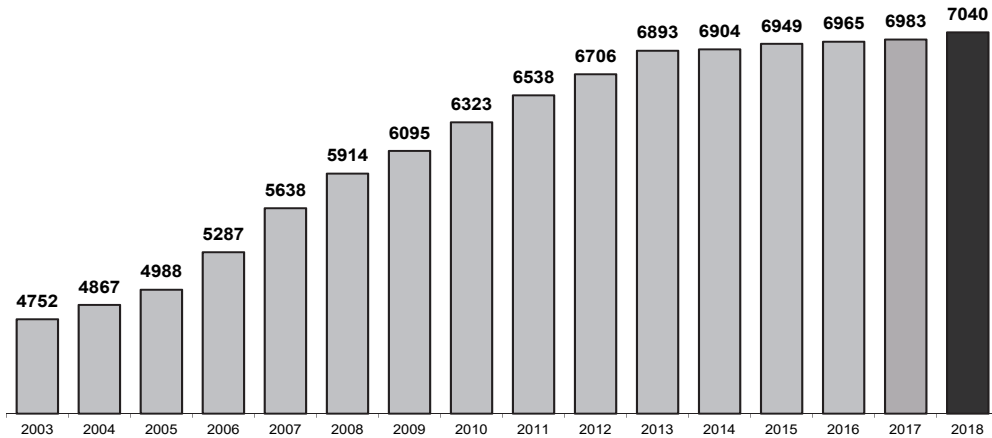
vertailu edelliseen vuoteen	vakinaiset		määräaikaiset	
keskiarvon muutos	+57 €	+0,8 %	-12 €	-0,2 %

³ Kokonaispalkka muodostuu säännöllisen työajan ansiosta sekä akateemisen johtajan tehtävistä maksettavasta palkkiosta ja muista säännöllisesti maksettavista lisistä. Säännöllisen työajan ansioon luetaan vaati- ja henki-osat, vaativuuslisä ja suorituskorotus tai vaihtoehtoisesti takuupalkka.

Palkkaan ei lueta tuntiopetuspalkkioita, projektinjohtamispalkkioita eikä muita maksullisen palvelutoiminnan korvauksia, asiantuntijalausunnoista saatuja palkkioita eikä muita palkkioita, jotka eivät toistu säännöllisesti.

Professorin palkka saattaa vaihtoehtoisesti muodostua myös henkilökohtaisesti neuvotellusta YPJ-sopimuksen ylittävistä palkasta. n=1969

⁴ Kokonaispalkan muutokseen vaikuttaa vakinaisten ja määräaikaisten professorien palkkakehityksen lisäksi vakinaisten ja määräaikaisten professorien keskinäisen suhteen muuttuminen. Esimerkiksi määräaikaisten professorien osuuden pieneminen nostaa koko aineiston keskipalkkaa, aineiston painoutuessa paremmin palkattuihin vakinaisiin professoreihin. n₂₀₁₈=1969 ja n₂₀₁₇=1999.

Kuva 1. Kaikkien kokoaikaisten professorien keskipalkka 2003–2018 ⁵

Taulukko 8: Keskipalkan muutos vuosittain vuodesta 2003

vuosi	keskipalkan muutos vuosittain	
2003–2004	+115 €	+2,4 %
2004–2005	+121 €	+2,5 %
2005–2006	+299 €	+6,0 %
2006–2007	+351 €	+6,6 %
2007–2008	+276 €	+4,9 %
2008–2009	+181 €	+3,1 %
2009–2010	+228 €	+3,7 %
2010–2011	+215 €	+3,4 %
2011–2012	+168 €	+2,6 %
2012–2013	+187 €	+2,8 %
2013–2014	+11 €	+0,2 %
2014–2015	+45 €	+0,7 %
2015–2016	+16 €	+0,2 %
2016–2017	+18 €	+0,3 %
2017–2018	+57 €	+0,8 %
Yhteensä 2003–2018	+2288 €	+48,1 %

⁵ Kokonaispalkka muodostuu säännöllisen työajan ansiosta ja akateemisen johtajan tehtävistä maksettavasta palkkiosta.

2.4. Yliopistokohtaiset palkat

Taulukko 9: Yliopistokohtaiset kokonaispalkat, keskiarvot ja mediaanit, aakkosjärjestyksessä ⁶

YLIOPISTO	kaikki professorit		vakinaiset professorit		määräaikaiset professorit		erotus vakinaisten professorien hyväksi keskiarvojen erotus
	keskiarvo	mediaani	keskiarvo	mediaani	keskiarvo	mediaani	
Aalto-yliopisto	7913	7873	7988	7873	7447	7620	541
Helsingin yliopisto	7177	7108	7224	7108	6781	6311	443
Itä-Suomen yliopisto	6820	6780	6935	6850	6244	5742	691
Jyväskylän yliopisto	6926	6779	6962	6791	6609	6029	353
Lapin yliopisto	6749	6710	6835	6721	-	-	-
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	7691	7749	7817	7749	6748	6739	1069
Oulun yliopisto	7062	6791	7219	6950	6440	6329	779
Svenska handelshögskolan	7464	7330	7464	7330	-	-	-
Taideyliopisto	6363	6190	6778	6551	6199	6150	579
Tampereen teknillinen yliopisto	6748	6768	6736	6768	-	-	-
Tampereen yliopisto	6874	6791	6989	6968	6347	6311	642
Turun yliopisto	6752	6575	6808	6629	6421	5742	387
Vaasan yliopisto	6610	6791	6787	6791	5649	5742	1138
Åbo Akademi	6755	6710	6835	6710	6160	6029	675
kaikki	7040	6893	7132	7002	6506	6150	626

Professoreita työskentelee myös tutkimuslaitosten palveluksessa.⁷ Tutkimuslaitosten palveluksessa työskentelevien professorien keskipalkka on 6773 euroa ja mediaanipalkka 6666 euroa.

6 Kokonaispalkka muodostuu säännöllisen työajan ansiosta ja akateemisen johtajan tehtävistä maksettavasta palkkiosta, n=1969.

Määräaikaisten professorien palkkatietoja ei ole julkaistu, jos osajoukon n<6.

7 Tutkimuslaitoksista ovat mukana Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos ja VTT (yhteensä n=91).

Tarkempi selvitys tutkimuslaitosten palkkauksesta on esitetty kappaleessa 2.9.

Taulukko 10: Yliopistot kaikkien professorien kokonaispalkan keskiarvon mukaisessa järjestyksessä ^{8,9}

YLIOPISTO	keskiarvo 2017	muutos 2016 > 2017		muutos 2003 > 2017	
Aalto-yliopisto	7913	+115	+1,5 %	+3175	+67,0 %
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	7691	+49	+0,6 %	+3183	+70,6 %
Svenska handelshögskolan	7464	-18	-0,2 %	+2755	+58,5 %
Helsingin yliopisto	7177	+61	+0,9 %	+2310	+47,5 %
Oulun yliopisto	7062	+18	+0,3 %	+2123	+43,0 %
Jyväskylän yliopisto	6926	+54	+0,8 %	+2175	+45,8 %
Tampereen yliopisto	6874	+52	+0,8 %	+2110	+44,3 %
Itä-Suomen yliopisto	6820	+79	+1,2 %	+2318	+51,5 %
Åbo Akademi	6755	+61	+0,9 %	+1940	+40,3 %
Turun yliopisto	6752	+96	+1,4 %	+2259	+50,3 %
Lapin yliopisto	6749	-59	-0,9 %	+2030	+43,0 %
Tampereen teknillinen yliopisto	6748	+134	+2,0 %	+1830	+37,2 %
Vaasan yliopisto	6610	-76	-1,1 %	+1784	+37,0 %
Taideyliopisto	6363	-55	-0,9 %	+1834	+40,5 %
kaikki	7040	+57	+0,8 %	+2288	+48,1 %

8 Kokonaispalkka muodostuu säännöllisen työajan ansiosta ja akateemisen johtajan tehtävistä (esimerkiksi dekaani tai laitosjohtaja) maksettavasta palkkiosta.

9 Fuusioyliopistojen vertailuluvut vuodelta 2003 on laskettu uudelleen alkuperäisestä aineistosta. Aalto yliopiston vertailuluku perustuu Helsingin kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun palkkoihin. Turun yliopisto on vuoden 2003 aineistossa Turun yliopisto ja Turun kauppakorkeakoulu. Taideyliopisto on vuosien 2003 - 2012 aineistossa Sibelius-Akatemia, Kuvataideakatemia ja Teatterikorkeakoulu. Itä-Suomen yliopisto on vuoden 2003 aineistossa Joensuun yliopisto ja Kuopion yliopisto.

Taulukko 11: Yliopistot vakinaisten professorien kokonaispalkan keskiarvon mukaisessa järjestyksessä ¹⁰

YLIOPISTO	keskiarvo 2018
Aalto-yliopisto	7988
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	7817
Svenska handelshögskolan	7464
Helsingin yliopisto	7224
Oulun yliopisto	7219
Tampereen yliopisto	6989
Jyväskylän yliopisto	6962
Itä-Suomen yliopisto	6935
Lapin yliopisto	6835
Åbo Akademi	6835
Turun yliopisto	6808
Vaasan yliopisto	6787
Taideyliopisto	6778
Tampereen teknillinen yliopisto	6736
kaikki	7132

¹⁰ Kokonaispalkka muodostuu säännöllisen työajan ansiosta, akateemisen johtajan tehtävistä maksettavasta palkkiosta ja muista säännöllisesti maksettavista lisistä. n=1668.

2.5. Kokonaispalkan muodostuminen ja esimiespalkkion kehittyminen

Taulukko 12: Vakinaisten professorien ja määräaikaisten professorien kokonaispalkan muodostuminen

keskiarvot palkkanimikkeittäin	kaikki professorit	vakinaiset professorit	määräaikaiset professorit
palkka (tehtäväkohtainen osa, henkilökohtainen osa, vaativuuslisä, suorituskorotus, takuuosa)	6868	6942	6439
akateemisen johtajan palkkio ¹¹	147	165	47
säännöllisesti maksettavat lisät (henkilökohtainen lisä, siirtymälisä, luontoisedut) ¹²	25	26	19
edellisistä koostuva kokonaispalkka	7040	7132	6506

Taulukko 13: Akateemisen johtajan palkkion kehittyminen vuosina 2005–2018 ¹³

ajankohta	palkkiota saavien osuus	keskimääräinen palkkio	arvio professoreille maksettavien palkkioiden summasta (euroa / kk)
2005	31 %	406	291.000
2006	30 %	431	300.000
2007	28 %	466	304.000
2008	25 %	495	292.000
2009	22 %	509	268.000
2010	19 %	637	292.000
2011	16 %	637	244.000
2012	23 %	633	332.541
2013	22 %	653	323.810
2014	21 %	701	319.805
2015	21 %	691	302.573
2016	22 %	671	302.756
2017	20 %	701	286.091
2018	20 %	746	290.259

11 Keskiarvoa laskettaessa on otettu huomioon myös henkilöt, jotka eivät saa kyseistä palkkiota.

12 Keskiarvoa laskettaessa on otettu huomioon myös henkilöt, jotka eivät saa kyseistä palkkiota.

13 Vuodesta 2012 lukien aineistossa mukana kaikki yliopistot (n₂₀₁₈=1969).

Nimike vaihdellut tarkastelujakson aikana (hallintotehtäväpalkkio, akateemisen johtajan palkkio, esimiespalkkio).

2.6. Vaati- ja henki-tasot yliopistoittain

Taulukko 14: Vaati- ja henki-tasot yliopistoittain vuonna 2018 ja muutos vuoteen 2017, kaikki professorit, yliopistot aakkosjärjestyksessä.¹⁴

yliopisto	KAIKKI PROFESSORIT			
	Vaati-keskiarvo ja muutos		Henki-keskiarvo ja muutos	
Aalto-yliopisto	-		-	
Helsingin yliopisto	8,90	+0,07	6,47	-0,10
Itä-Suomen yliopisto	8,82	-0,03	5,54	-0,04
Jyväskylän yliopisto	8,57	+0,01	6,30	-0,12
Lapin yliopisto	8,59	+0,02	5,63	-0,12
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	8,91	-0,12	8,25	+0,18
Oulun yliopisto	8,72	-0,05	6,18	-0,09
Svenska handelshögskolan	9,22	+0,04	6,41	-0,20
Taideyliopisto	8,51	-0,06	5,13	-0,25
Tampereen teknillinen yliopisto	8,80	+0,11	5,83	+0,01
Tampereen yliopisto	8,85	-0,01	6,08	-0,02
Turun yliopisto	8,87	+0,09	5,08	-0,14
Vaasan yliopisto	8,76	-0,01	5,69	-0,13
Åbo Akademi	8,72	+0,00	6,12	-0,01
kaikki yliopistot	8,80	+0,02	6,04	-0,07

¹⁴ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana taulukossa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

Taulukko 15: Vaati-tasot yliopistoittain vuosina 2010 - 2018, kaikki professorit, yliopistot aakkosjärjestyksessä.¹⁵

yliopisto	VAATI-KESKIARVO								
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Helsingin yliopisto	8,90	8,83	8,81	8,80	8,76	8,80	8,81	8,83	8,81
Itä-Suomen yliopisto	8,82	8,85	8,75	8,74	8,63	8,67	8,58	8,61	8,59
Jyväskylän yliopisto	8,57	8,56	8,52	8,53	8,54	8,55	8,51	8,54	8,54
Lapin yliopisto	8,59	8,57	8,62	8,57	8,58	8,60	8,63	8,64	8,48
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	8,91	9,03	9,00	9,02	8,97	8,97	9,00	8,83	8,66
Oulun yliopisto	8,72	8,77	8,70	8,73	8,68	8,67	8,61	8,66	8,56
Svenska handelshögskolan	9,22	9,18	9,15	9,04	9,12	9,17	9,13	9,12	8,79
Taideyliopisto	8,51	8,57	8,64	8,56	8,60	8,45	-	-	-
Tampereen teknillinen yliopisto	8,80	8,69	8,71	8,70	8,70	8,69	8,62	8,65	8,61
Tampereen yliopisto	8,85	8,86	8,79	8,76	8,70	8,68	8,67	8,70	8,69
Turun yliopisto	8,87	8,78	8,78	8,80	8,74	8,74	8,75	8,66	8,63
Vaasan yliopisto	8,76	8,77	8,85	8,98	8,91	8,88	8,88	8,80	8,80
Åbo Akademi	8,72	8,72	8,63	8,65	8,75	8,74	8,70	8,76	8,72
kaikki yliopistot	8,80	8,78	8,74	8,75	8,71	8,72	8,69	8,71	8,65

Taulukko 16: Henki-tasot yliopistoittain vuosina 2010 - 2018, kaikki professorit, yliopistot aakkosjärjestyksessä.

yliopisto	HENKI-KESKIARVO								
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Helsingin yliopisto	6,47	6,57	6,60	6,58	6,55	6,62	6,54	-	-
Itä-Suomen yliopisto	5,54	5,58	5,81	5,90	6,02	6,04	5,66	5,74	5,56
Jyväskylän yliopisto	6,30	6,42	6,45	6,43	6,41	6,50	6,37	6,44	6,20
Lapin yliopisto	5,63	5,75	5,74	5,73	5,69	6,02	6,06	6,04	5,89
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	8,25	8,07	8,05	8,20	7,96	8,03	7,76	7,79	7,74
Oulun yliopisto	6,18	6,27	6,20	6,21	6,22	6,28	6,26	6,26	6,08
Svenska handelshögskolan	6,41	6,61	6,52	6,50	6,69	6,76	6,58	6,52	5,96
Taideyliopisto	5,13	5,38	5,28	5,50	5,42	5,70	-	-	-
Tampereen teknillinen yliopisto	5,83	5,82	5,92	5,99	6,00	6,07	6,01	6,06	6,14
Tampereen yliopisto	6,08	6,10	5,95	5,95	5,82	5,90	5,94	6,10	5,93
Turun yliopisto	5,08	5,22	5,28	5,29	5,32	5,34	5,39	-	5,33
Vaasan yliopisto	5,69	5,82	5,59	5,69	5,81	5,72	5,43	5,91	5,70
Åbo Akademi	6,12	6,13	5,98	5,93	5,92	5,96	6,07	6,11	5,96
kaikki yliopistot	6,04	6,11	6,12	6,14	6,15	6,22	6,12	6,19	5,92

¹⁵ Aineiston $n_{2018}=1738$, $n_{2017}=1743$, $n_{2016}=1739$, $n_{2015}=1810$, $n_{2014}=1872$, $n_{2013}=1932$, $n_{2012}=1956$, $n_{2011}=1280$ ja $n_{2010}=1425$. Aalto-yliopisto ei ole mukana taulukossa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

Taulukko 17: Vaati- ja henki-tasot yliopistoittain, eriteltynä vakinaisten ja määräaikaisten professorien osalta. ¹⁶

yliopisto	VAKINAISET		MÄÄRÄAIKAISET	
	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo
Aalto-yliopisto	-	-	-	-
Helsingin yliopisto	8,95	6,57	8,29	5,24
Itä-Suomen yliopisto	8,93	5,65	8,23	4,90
Jyväskylän yliopisto	8,60	6,41	8,20	5,07
Lapin yliopisto	8,65	5,63	-	-
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	9,02	8,35	8,13	7,50
Oulun yliopisto	8,82	6,24	8,31	5,97
Svenska handelshögskolan	9,22	6,41	-	-
Tampereen teknillinen yliopisto	8,80	5,83	-	-
Tampereen yliopisto	8,95	6,18	8,36	5,56
Taideyliopisto	8,93	5,73	8,34	4,89
Turun yliopisto	8,94	5,19	8,31	4,27
Vaasan yliopisto	8,87	5,95	8,14	4,29
Åbo Akademi	8,78	6,21	8,33	5,44
kaikki yliopistot	8,88	6,17	8,29	5,22

Taulukko 18: Vaati- ja henki-tasojen muutos 2017 - 2018, eriteltynä vakinaisten ja määräaikaisten professorien osalta. ¹⁷

	VAKINAISET		MÄÄRÄAIKAISET	
	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo
muutos 2017 - 2018	+0,02	-0,08	+0,00	-0,09

¹⁶ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja. Määräaikaisten professorien tietoja ei ole julkaistu, jos osajoukon n<6.

¹⁷ Aineiston n₂₀₁₈=1738 ja n₂₀₁₇=1743.

Taulukko 19: Professorien sijoittuminen vaati-tasoille yliopistoittain. ¹⁸

yliopisto	VAATI-TASO					
	6	7	8	9	10	11
Aalto-yliopisto						
Helsingin yliopisto			119	226	67	5
Itä-Suomen yliopisto			73	89	36	1
Jyväskylän yliopisto			97	76	11	3
Lapin yliopisto			23	19	4	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	1		21	31	12	3
Oulun yliopisto		2	61	88	16	1
Svenska handelshögskolan			4	13	10	
Tampereen teknillinen yliopisto			33	35	14	1
Tampereen yliopisto			37	92	15	
Taideyliopisto		2	25	23	3	
Turun yliopisto			66	129	24	6
Vaasan yliopisto			14	28	3	
Åbo Akademi			30	39	5	2
kaikki yliopistot	1 0,1 %	4 0,2 %	603 34,7 %	888 51,1 %	220 12,7 %	22 1,3 %

¹⁸ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

Taulukko 20a: Professorien sijoittuminen henki-tasolle yliopistoittain. ¹⁹

yliopisto	HENKI-TASO						
	3	4	5	6	7	8	9
Aalto-yliopisto							
Helsingin yliopisto	5	16	51	134	144	53	14
Itä-Suomen yliopisto	3	24	78	52	41	1	
Jyväskylän yliopisto	2	15	36	50	45	33	6
Lapin yliopisto		3	19	17	6	1	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto			1	7	6	14	40
Oulun yliopisto		2	35	77	38	16	
Taideyliopisto	2	15	18	11	6	1	
Svenska handelshögskolan		1	7	6	8	3	2
Tampereen teknillinen yliopisto		5	27	31	17	3	
Tampereen yliopisto		13	32	40	49	10	
Turun yliopisto	15	54	78	58	16	4	
Vaasan yliopisto	2	6	9	18	7	3	
Åbo Akademi	2	2	20	20	25	7	
kaikki yliopistot	31 1,8 %	156 9,0 %	411 23,6 %	521 30,0 %	408 23,5 %	149 8,6 %	62 3,6 %

¹⁹ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

Taulukko 20b: Professorien sijoittuminen suorituskategoriaihin yliopistoittain. ²⁰

yliopisto	SUORITUSKATEGORIA			
	I	II	III	IV
Aalto-yliopisto				
Helsingin yliopisto	17	159	219	22
Itä-Suomen yliopisto	25	114	60	
Jyväskylän yliopisto	16	68	85	18
Lapin yliopisto	3	32	11	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto		7	20	41
Oulun yliopisto	2	95	69	2
Taideyliopisto	13	30	9	1
Svenska handelshögskolan	1	13	10	3
Tampereen teknillinen yliopisto	4	52	27	
Tampereen yliopisto	12	69	61	2
Turun yliopisto	64	126	34	1
Vaasan yliopisto	7	28	10	
Åbo Akademi	4	34	36	2
kaikki yliopistot	168 9,7 %	827 47,6 %	651 37,5 %	92 5,3 %

²⁰ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja. Suorituskategoria on uuden palkkausjärjestelmän (1.1.2019 alkaen) mukainen esitystapa, jossa kategoriat I-IV muodostuvat henkilökohtaisen suoriutumisen perusteella seuraavasti: kategoria I (vähintään 6 - korkeintaan 19 %), kategoria II (yli 19 - korkeintaan 31 %), kategoria III (yli 31 - korkeintaan 42 %) ja kategoria IV (yli 42 - korkeintaan 50 %).

Taulukko 20c: Professorien sijoittuminen suoritustasoille yliopistoittain. ²¹

yliopisto	SUORITUSTASO						
	7,06- 13,10%	13,11- 19,10%	19,11- 25,15%	25,16- 31,20%	31,21- 37,25%	37,26- 43,30%	43,31- 50,00%
Aalto-yliopisto							
Helsingin yliopisto	5	16	51	134	144	53	14
Itä-Suomen yliopisto	3	24	78	52	41	1	
Jyväskylän yliopisto	2	15	36	50	45	33	6
Lapin yliopisto		3	19	17	6	1	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto			1	7	6	14	40
Oulun yliopisto		2	35	77	38	16	
Taideyliopisto	2	15	18	11	6	1	
Svenska handelshögskolan		1	7	6	8	3	2
Tampereen teknillinen yliopisto		5	27	31	17	3	
Tampereen yliopisto		13	32	40	49	10	
Turun yliopisto	15	54	78	58	16	4	
Vaasan yliopisto	2	6	9	18	7	3	
Åbo Akademi	2	2	20	20	25	7	
kaikki yliopistot	31 1,8 %	156 9,0 %	411 23,6 %	521 30,0 %	408 23,5 %	149 8,6 %	62 3,6 %

²¹ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja. Suoritustaso on esitystapa, jossa 7 suoritustasoa vastaa aikaisemman palkkausjärjestelmän (31.12.2018 saakka) henki-tasoja 3-9 mahdollisine suoriutumiskorotuksineen. Suoritustasojen avulla voidaan seurata, miten professoreiden palkat kehittyvät henkilökohtaisen suoriutumisen osalta palkkausjärjestelmämuutoksen myötä.

2.7. Professorien sijoittuminen vaati- ja henki-tasoille

Taulukko 21a: Professorien sijoittuminen vaati- ja henki-tasojen mukaiseen matriisiin (kaikki professorit, n-luvut).²²

	HENKI							yhteensä
	3	4	5	6	7	8	9	
VAATI 6							1	1
VAATI 7			2	1		1		4
VAATI 8	16	85	162	162	131	36	11	603
VAATI 9	12	60	200	276	218	85	37	888
VAATI 10	2	10	46	73	53	24	12	220
VAATI 11	1	1	1	9	6	3	1	22
yhteensä	31	156	411	521	408	149	62	1738

Taulukko 21b: Professorien sijoittuminen vaati-tasojen ja suorituskategorian mukaiseen matriisiin (kaikki professorit, n-luvut).²³

	SUORITUSKATEGORIA				yhteensä
	I	II	III	IV	
VAATI 6				1	1
VAATI 7		3		1	4
VAATI 8	92	296	200	15	603
VAATI 9	65	417	350	56	888
VAATI 10	9	102	92	17	220
VAATI 11	2	9	9	2	22
yhteensä	168	827	651	92	1738

Taulukko 21c: Professorien sijoittuminen vaati- ja suoritustasojen mukaiseen matriisiin (kaikki professorit, n-luvut).²⁴

	SUORITUSTASO							yhteensä
	7,06- 13,10%	13,11- 19,10%	19,11- 25,15%	25,16- 31,20%	31,21- 37,25%	37,26- 43,30%	43,31- 50,00%	
VAATI 6							1	1
VAATI 7			2	1		1		4
VAATI 8	16	85	162	162	131	36	11	603
VAATI 9	12	60	200	276	218	85	37	888
VAATI 10	2	10	46	73	53	24	12	220
VAATI 11	1	1	1	9	6	3	1	22
yhteensä	31	156	411	521	408	149	62	1738

22 Aineiston n=1743. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

23 Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja. Suorituskategoria on uuden palkkausjärjestelmän (1.1.2019 alkaen) mukainen esitystapa, jossa kategoriat I-IV muodostuvat henkilökohtaisen suoriutumisen perusteella seuraavasti: kategoria I (vähintään 6 - korkeintaan 19 %), kategoria II (yli 19 - korkeintaan 31 %), kategoria III (yli 31 - korkeintaan 42 %) ja kategoria IV (yli 42 - korkeintaan 50 %).

24 Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ei ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja. Suoritustaso on esitystapa, jossa 7 suoritustasoa vastaa aikaisemman palkkausjärjestelmän (31.12.2018 saakka) henki-tasoja 3-9 mahdollisine suoriutumiskorotuksineen. Suoritustasojen avulla voidaan seurata, miten professoreiden palkat kehittyvät henkilökohtaisen suoriutumisen osalta palkkausjärjestelmämuutoksen myötä.

2.8. Naisten ja miesten välisten palkkaerojen tarkastelua yliopistoissa

Taulukko 22: Naisten ja miesten välinen palkkaero tarkastelussa yliopistoittain. Yliopistot järjestetty palkkaeron mukaan. ²⁵

YLIOPISTO	miehet	naiset	erotus miesten (+) tai naisten (-) hyväksi 2018	naisten euro 2018	erotus miesten (+) tai naisten (-) hyväksi 2017
Aalto-yliopisto	8002	7385	+617	0,923	+389
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	7780	7226	+554	0,929	+462
Svenska handelshögskolan	7612	7168	+444	0,942	+207
Helsingin yliopisto	7299	6928	+371	0,949	+375
Åbo Akademi	6851	6506	+345	0,950	+395
Vaasan yliopisto	6687	6371	+317	0,953	-2
Jyväskylän yliopisto	7023	6756	+268	0,962	+166
Tampereen yliopisto	6950	6769	+182	0,974	+291
Tampereen teknillinen yliopisto	6758	6586	+173	0,975	+98
Itä-Suomen yliopisto	6869	6721	+149	0,978	+189
Turun yliopisto	6799	6677	+122	0,982	+78
Taideyliopisto	6384	6343	+41	0,994	+151
Oulun yliopisto	7055	7077	-22	1,003	-26
Lapin yliopisto	6640	6816	-176	1,027	+71
yhteensä	7144	6817	+327	0,954	+302

Taulukko 23: Vaati- ja henki-tasot ja niiden muutos 2017 - 2018 sukupuolen mukaan, eriteltynä vakinaisten ja määräaikaisten professorien osalta. ²⁶

yliopisto	VAKINAISET		MÄÄRÄAIKAISET	
	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo	Vaati, keskiarvo	Henki, keskiarvo
nainen	8,76	6,00	8,21	4,99
mies	8,93	6,25	8,35	5,43
kaikki professorit	8,88	6,17	8,29	5,22

²⁵ Tarkastelussa kokonaispalkka.

Tarkastelu sisältää sekä vakinaiset että määräaikaisten professorit, n=1969.

Naisten euro koko aineistossa on 0,954. Vertailutieto vuodelta 2017 on 0,957.

²⁶ Aineiston n=1738. Aalto-yliopisto ole mukana luvuissa. Aalto-yliopistossa sovelletaan akateemista henkilöstöä koskevaa paikallista sopimusta, jossa ei ole yksiselitteisiä vaati- ja henki-tasoja.

Taulukko 24: Naisten ja miesten osuus eri yliopistoissa, n=1969

yliopisto	tilanne 2018 syyskuussa		naisten osuuden muutos	
	miehiä %	naisia %	muutos %-yksikköä 2017 - 2018	muutos %-yksikköä 2010 - 2018
Tampereen teknillinen yliopisto	94,1	5,9	+0,5	-1,8
Aalto-yliopisto	85,5	14,5	-1,6	-3,7
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	83,8	16,2	+3,1	-3,5
Vaasan yliopisto	75,6	24,4	-1,2	-5,1
Åbo Akademi	72,4	27,6	+3,2	+5,2
Oulun yliopisto	69,4	30,6	+0,6	+11,6
Helsingin yliopisto	67,1	32,9	+1,0	+6,6
Svenska handelshögskolan	66,7	33,3	+8,3	+12,5
Itä-Suomen yliopisto	66,5	33,5	+0,0	+7,3
Jyväskylän yliopisto	63,9	36,1	+0,4	+4,6
Turun yliopisto	61,4	38,6	+3,3	+9,9
Tampereen yliopisto	57,9	42,1	+1,0	+13,2
Taideyliopisto	49,1	50,9	+5,6	-2,1
Lapin yliopisto	38,3	61,7	-2,1	+2,4
yhteensä	68,2	31,8	+1,2	+7,3

Taulukko 25: Vakinaiset ja määräaikaiset professorit sukupuolen mukaan, n=1969

sukupuoli	professorin tyyppi	
	vakainainen %	määräaikainen %
nainen	78,8	21,2
mies	88,2	11,8
kaikki professorit	85,2	14,8

2.9. Professorien palkat tutkimuslaitoksissa

Taulukko 26: Tutkimuslaitosten ja yliopistojen professorien palkkavertailu ^{27 28}

Palkka 2018	TUTKIMUSLAITOKSET	YLIOPISTOT
keskiarvo	6773	7040
alakvartiili	6368	6311
mediaani	6666	6893
yläkvartiili	7113	7606

Taulukko 27: Tutkimuslaitoksissa työskentelevien palkkavertailua

sukupuoli	keskipalkka	mediaani
nainen	6867	6686
mies	6723	6591

palvelussuhde	keskipalkka	mediaani
toistaiseksi voimassa oleva	6851	6733
määräaikainen	6544	6464

Taulukko 28: Tutkimuslaitosten palkkojen muutos 2017 - 2018 ²⁹

	muutos 2017-2018	
keskiarvon muutos	+227 €	+3,5 %
mediaanin muutos	+200 €	+3,1 %

27 Tutkimuslaitoksista ovat mukana Luonnonvarakeskus, Maanmittauslaitos, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos ja VTT (yhteensä n=91).

Vertailutieto yliopistoista perustuu kappaleessa 2.3 esitettyihin tunnuslukuihin (kokonaispalkka) ja on laskettu kaikista yliopistoista (n=1969).

28 Täydentäviä tietoja tutkimuslaitosten toimittamasta aineistosta:

Vastaajien tehtävänimikkeitä ovat professori, tutkimusprofessori, tutkimusjohtaja ja tutkimusylijohtaja.

Aineistossa toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita on 75 % ja määräaikaisia 25 %.

Tulospalkkiota maksaa kaksi viidestä tietoa luovuttaneesta tutkimuslaitoksesta. Toinen tulospalkkiota maksavista suorittaa samansuuruisen vuosipalkkion kaikille professoreille ja toinen samansuuruisen vuosipalkkion toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville, määräaikaisten jäädessä ilman tulospalkkiota. Maksettavat palkkiot vaihtelevat välillä 1000 – 1290 euroa vuodessa.

29 Vuonna 2017 mukana osittain eri tutkimuslaitokset ja poikkeava havaintojen määrä (n₂₀₁₇=127).

3. PALKKAKYSELY JÄSENILLE

3.1. Vastaajaprofiili

sukupuoli	%
nainen	36,8
mies	63,2

ikä	%
alle 40 vuotta	1,9
40-49 vuotta	21,6
50-59 vuotta	41,0
60 vuotta tai enemmän	35,5

tieteenala	%
luonnontieteellinen	18,4
humanistinen	15,5
yhteiskuntatieteellinen	11,9
teknistieteellinen	11,1
kasvatustieteellinen	8,6
kauppatieteellinen	7,1
lääketieteellinen	6,9
oikeustieteellinen	2,7
maatalous-metsätieteellinen	2,5
musiikki	2,5
terveystieteet	2,1
psykologia	1,9
teologinen	1,7
hammaslääketieteellinen	1,5
eläinlääketieteellinen	1,3
taideteollinen	1,0
liikuntatieteellinen	0,8
farmasia	0,6
kuvataide	0,6
teatteri ja tanssi	0,4
jokin muu	0,8

työpaikka	%
Helsingin yliopisto	22,1
Turun yliopisto	14,2
Jyväskylän yliopisto	12,3
Itä-Suomen yliopisto	10,0
Tampereen yliopisto	9,0
Aalto-yliopisto	6,5
Oulun yliopisto	6,0
Åbo Akademi	5,0
Tampereen teknillinen yliopisto	3,5
tutkimuslaitos	2,5
Vaasan yliopisto	2,3
Taideyliopisto	2,1
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	1,9
Lapin yliopisto	1,5
Svenska handelshögskolan	0,6
Maanpuolustuskorkeakoulu	-
muu työpaikka	0,6

työaika	%
kokoaikainen	95,9
osa-aikainen	3,5
osa-aikaeläkkeellä	0,6

työskentelyvuodet professorin, tutkimusjohtajan tai vastaavan tehtävissä	%
alle 5 vuotta	18,3
5-9 vuotta	21,6
10-19 vuotta	42,1
20 vuotta tai enemmän	17,9

palkkasopimus	%
YPJ-sopimus	93,5
henkilökohtainen sopimus	6,5

tehtävä ³⁰	%
professorina pysyvästi ilman aikarajoitusta	80,2
professorina määräaikaisesti	7,9
tenure track -järjestelmässä apulaisprofessori, associate professor tms.	4,6
professoripoolin apurahalla	-
yliopiston myöntämällä tutkimuskaudella	-
akatemiaprofessori	0,4
päätoiminen rehtori	0,4
päätoiminen vararehtori	0,4
päätoiminen dekaani	1,5
päätoiminen tutkimusryhmän johtaja	0,2
muu päätoiminen johtaja yliopistossa	1,0
muunlaisessa tehtävässä	3,1
työ- tai virkavapaalla professorin tehtävistä	0,2

30 Professorien palkkojen tarkastelussa kappaleissa 3.2-3.7 on aineisto rajattu siten, että mukana ovat kokoaikaiset, pysyvästi ilman aikarajoitusta professorina toimivat ja määräaikaisesti professorina toimivat jäsenet.

3.2. Palkka syyskuussa 2018

Palkkausta käsiteltäessä on tutkimusaineisto rajattu siten, että mukana ovat ainoastaan kokoaikaiset professorit. Pois on siten rajattu apurahalla olevat jäsenet, työvapaalla olevat professorit ja muissa kuin professorin tehtävissä toimivat jäsenet.³¹

Näillä rajauksilla aineisto käsittää 404 vastaajaa.

Taulukko 29: Jäsenten palkka 2012–2018

Palkka	syyskuu 2018	syyskuu 2017	syyskuu 2016	syyskuu 2015	syyskuu 2014	lokakuu 2013	joulukuun 2012
keskiarvo	6823	6808	6786	6782	6727	6860	6668
mediaani	6790	6723	6723	6695	6667	6750	6563
alakovartiili	6270	6248	6248	6222	6135	6268	6097
yläkovartiili	7300	7286	7260	7291	7200	7269	7100

Taulukko 30: Palkka syyskuussa 2018 ja muutos vuosilta 2017, 2016, 2015 ja 2014

Palkka	syyskuu 2018	muutos 2017 - 2018		muutos 2016 - 2018		muutos 2015 - 2018		muutos 2014 - 2018	
keskiarvo	6823	+15	+0,2 %	+37	+0,5 %	+41	+0,6 %	+96	+1,4 %
mediaani	6790	+67	+1,0 %	+67	+1,0 %	+95	+1,4 %	+123	+1,8 %
alakovartiili	6270	+22	+0,4 %	+22	+0,4 %	+48	+0,8 %	+135	+2,2 %
yläkovartiili	7300	+14	+0,2 %	+40	+0,6 %	+9	+0,1 %	+100	+1,4 %

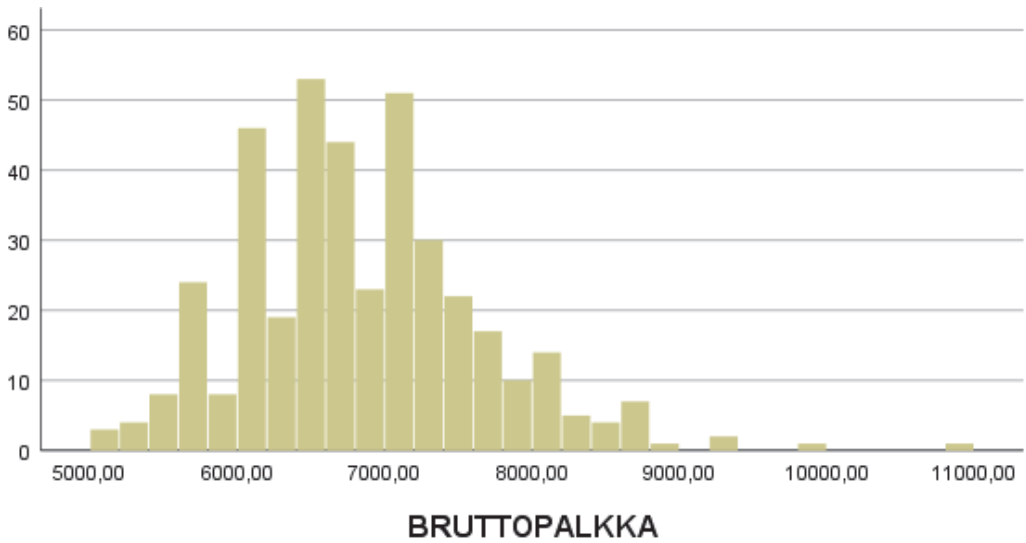
Syyskuussa 2018 oli professorien keskipalkka 6823 euroa ja mediaanipalkka 6790 euroa.

Vuoden 2017 syyskuuhun verrattuna oli syyskuun 2018 keskipalkka 15 euroa korkeampi ja mediaanipalkka 67 euroa korkeampi.

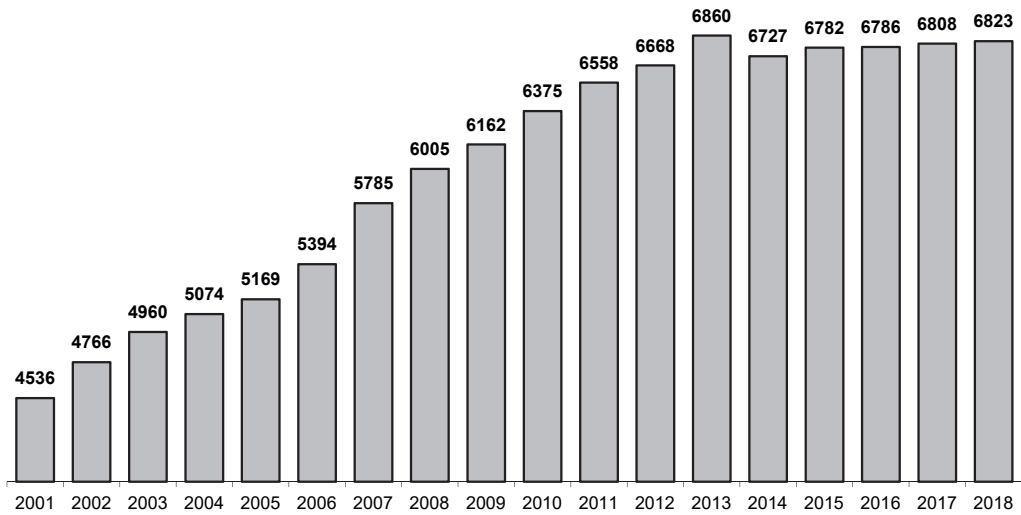
Palkkaan luetaan vaati- ja henki-palkka ja vaativuuslisä ja suorituskorotus tai vaihtoehtoisesti takuupalkka. Palkkaan ei lueta akateemisen johtajan palkkioita (dekaanin tai laitosjohtajan tehtävistä)³², tulospalkkiota (tai vastaavaa), tuntiopetuspalkkioita, täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamis-palkkioita, asiantuntijalausunnoista saatuja palkkioita eikä muita palkkioita, jotka eivät toistu säännöllisesti. Tutkimuslaitoksissa työskentelevät ilmoittavat tässä oman palkkausjärjestelmänsä mukaisen palkan.

31 Tutkimusaineistosta on poistettu yksittäisiä poikkeuksellisen pieniä tai suuria palkkatietoja, jotka johtuvat vastaajan epätavallisesta työnkuvasta tai palkkatasosta.

32 Vertailtaessa jäsenkyselyä ja yliopistojen toimittamaa aineistoa tulee huomioda, että yliopistojen toimittamassa aineistossa kokonaispalkka sisältää myös palkkion akateemisen johtajan tehtävistä.

Kuva 2. Palkka syyskuussa 2018, histogrammi

Kuva 3. Keskipalkka vertailussa 2001 - 2018

Taulukko 31: Keskipalkan muutos vuosittain vuodesta 2001

muutos 2001-2002	+5,1 %
muutos 2002-2003	+4,1 %
muutos 2003-2004	+2,3 %
muutos 2004-2005	+1,9 %
muutos 2005-2006	+4,4 %
muutos 2006-2007	+7,2 %
muutos 2007-2008	+3,8 %
muutos 2008-2009	+2,6 %
muutos 2009-2010	+3,5 %
muutos 2010-2011	+2,9 %
muutos 2011-2012	+1,7 %
muutos 2012-2013	+2,9 %
muutos 2013-2014	-1,9 %
muutos 2014-2015	+0,8 %
muutos 2015-2016	+0,1 %
muutos 2016-2017	+0,3 %
muutos 2017-2018	+0,2 %

muutos 2001-2018 +50,4 %

3.3. Vastaajaryhmien välisiä vertailuja

Taulukko 32: Työpaikkakohtaiset palkat syyskuussa 2018 keskiarvon mukaisessa järjestyksessä ³³

yliopisto	keskiarvo	mediaani
Aalto-yliopisto	7619	7751
Lappeenrannan tekn. yliopisto (*)	7464	7850
Svenska handelshögskolan (*)	7275	7270
Tampereen yliopisto	7058	7107
Helsingin yliopisto	6957	6949
Åbo Akademi	6782	6804
Tampereen teknillinen yliopisto	6759	6790
Itä-Suomen yliopisto	6753	6790
Jyväskylän yliopisto	6690	6613
Oulun yliopisto	6597	6735
tutkimuslaitos (*)	6596	6502
Turun yliopisto	6545	6467
Vaasan yliopisto	6410	6477
Taideyliopisto	6307	6354
Lapin yliopisto (*)	6052	6280
kaikki vastaajat	6823	6790
kaikki vastaajat	6808	6723

³³ tähdellä on merkitty yliopistot, joiden n-luku <10

Taulukko 33: Tieteenalakohtaiset palkat keskiarvon mukaisessa järjestyksessä ³⁴

tieteenala	keskiarvo	mediaani	keskiarvon muutos 2001 – 2018	
luonnontieteellinen	7132	7052	+2640	+58,8 %
teknistieteellinen	7089	7000	+2376	+50,4 %
kauppatieteellinen	7049	7000	+2326	+49,2 %
liikuntatieteellinen (*)	7020	7028	+2674	+61,5 %
maatalous-metsätieteellinen	7000	7085	+2506	+55,8 %
teatteri ja tanssi (*)	6954	6954	+2763	+65,9 %
lääketieteellinen	6925	6790	+2375	+52,2 %
teologinen (*)	6912	6895	+2284	+49,4 %
farmasia (*)	6853	6853	+1987	+40,8 %
taideteollinen (*)	6782	7005	+2661	+64,6 %
eläinlääketieteellinen (*)	6756	6749	+2241	+49,6 %
humanistinen	6675	6467	+2312	+53,0 %
psykologia (*)	6638	6149	+2154	+48,0 %
yhteiskuntatieteellinen	6620	6467	+2200	+49,8 %
hammaslääketieteellinen (*)	6608	6487	+2571	+63,7 %
oikeustieteellinen	6490	6467	+1994	+44,4 %
kasvatustieteellinen	6433	6673	+1983	+44,6 %
musiikki	6371	6308	+1814	+39,8 %
terveystieteet	6259	6409	+1360	+27,8 %
kuvataide (*)	6071	6071	+1950	+47,3 %
kaikki vastaajat	6823	6790	+2287	+50,4 %

Taulukko 34: Professorien palkka sukupuolen mukaan

sukupuoli	keskiarvo	mediaani
nainen	6647	6467
mies	6926	6868

Taulukko 35: Professorien palkka ikäluokan mukaan

ikä	keskiarvo	mediaani
alle 40 vuotta	6197	5742
40 - 49 vuotta	6476	6463
50 - 59 vuotta	6769	6709
vähintään 60 vuotta	7118	7100

³⁴ tähdellä on merkitty tieteenalat, joiden n-luku vuoden 2018 aineistossa <10

Taulukko 36: Professorien palkka työskentelyvuosien mukaan

työtehtävä	keskiarvo	mediaani
alle 5 vuotta	6028	6000
5 - 9 vuotta	6518	6467
10 - 19 vuotta	7036	7009
20 vuotta tai enemmän	7436	7270

Taulukko 37: Professorien palkka sopimustyyppin mukaan

palkkasopimus	keskiarvo	mediaani
YPJ-järjestelmän mukainen palkka	6791	6790
henkilökohtainen sopimus	7772	7622

Taulukko 38: Professorien palkka työtehtävän mukaan

työtehtävä	keskiarvo	mediaani
professorina pysyvästi ilman aikarajoitusta	6888	6800
professorina määräaikaisesti	6070	5995

3.4. Muut korvaukset ja palkkiot

Muiden palkan osien tai muotojen osalta tarkastelupohja on seuraavanlainen:

- akateemisen johtajan palkkiota (esim. dekaanin tai laitosjohtajan tehtävästä) saa 22 % vastaajista (naisten keskuudessa osuus 24 % ja miesten keskuudessa 22 %) (euromääräinen tieto käytettävissä 87 vastaajalta)
- täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamispalkkiota (projektinjohtamiskorvausta) saa 6 % vastaajista (naisten keskuudessa osuus 4 % ja miesten keskuudessa 7 %) (euromääräinen tieto käytettävissä 16 vastaajalta)
- tulospalkkiota, bonuspalkkiota tai kannustinpalkkiota saa 10 % vastaajista (naisten keskuudessa osuus 7 % ja miesten keskuudessa 12 %) (euromääräinen tieto käytettävissä 37 vastaajalta)
- erilliskorvausta täydennyskoulutuksesta tai sivutoimisesta tuntiopetuksesta saa 9 % vastaajista (naisten keskuudessa osuus 11 % ja miesten keskuudessa 8 %) (euromääräinen tieto käytettävissä 32 vastaajalta)

akateemisen johtajan palkkio syyskuussa 2018	Euroa
keskiarvo	728
mediaani	600

täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamiskorvaus vuonna 2018	Euroa
keskiarvo	5098
mediaani	5000

tulospalkkio, bonuspalkkio tai kannustinpalkkio vuonna 2018	Euroa
keskiarvo	4401
mediaani	3000

erilliskorvaus täydennyskoulutuksesta tai sivutoim. tuntiopetuksesta vuonna 2018	Euroa
keskiarvo	1905
mediaani	1500

Taulukko 39: Professorien kokonaispalkan muodostuminen syyskuussa 2018

professorin kokonaispalkan muodostuminen syyskuussa 2018	Euroa
palkka, sisältäen vaati- ja henki-osan, vaativuuslisän ja suorituskorotuksen tai vaihtoehtoisesti takuupalkan	6823
akateemisen johtajan palkkio	157
KOKONAISPALKKA	6980

3.5. Palkkojen muutos yliopistoittain

Taulukko 40: Työpaikkakohtaiset palkat ja palkkojen muutos 2017 - 2018 ja 2001 - 2018, vuoden 2018 keskiarvon mukaisessa järjestyksessä. ³⁵

yliopisto	keskiarvo 2018	muutos 2017 – 2018		muutos 2001 - 2018	
Aalto-yliopisto	7619	+89	+1,2 %	+2951	+63,2
Lappeenrannan tekn. yliopisto (*)	7464	-489	-6,5 %	+2646	+54,9
Svenska handelshögskolan (*)	7275	-7	-0,1 %	+2691	+58,7
Tampereen yliopisto	7058	+96	+1,4 %	+2482	+54,2
Helsingin yliopisto	6957	+29	+0,4 %	+2420	+53,3
Åbo Akademi	6782	+1	+0,0 %	+2284	+50,8
Tampereen teknillinen yliopisto	6759	+153	+2,3 %	+2154	+46,8
Itä-Suomen yliopisto	6753	-66	-1,0 %	+2164	+47,2
Jyväskylän yliopisto	6690	+201	+3,1 %	+2063	+44,6
Oulun yliopisto	6597	-141	-2,1 %	+2006	+43,7
tutkimuslaitos (*)	6596	-66	-1,0 %	+2093	+46,5
Turun yliopisto	6545	+133	+2,1 %	+2236	+51,9
Vaasan yliopisto	6410	-96	-1,5 %	+1723	+36,8
Taideyliopisto (*)	6307	-155	-2,4 %	+1733	+37,9
Lapin yliopisto (*)	6052	-518	-7,9 %	+1619	+36,5
kaikki vastaajat	6823	+15	+0,2 %	+2287	+50,4

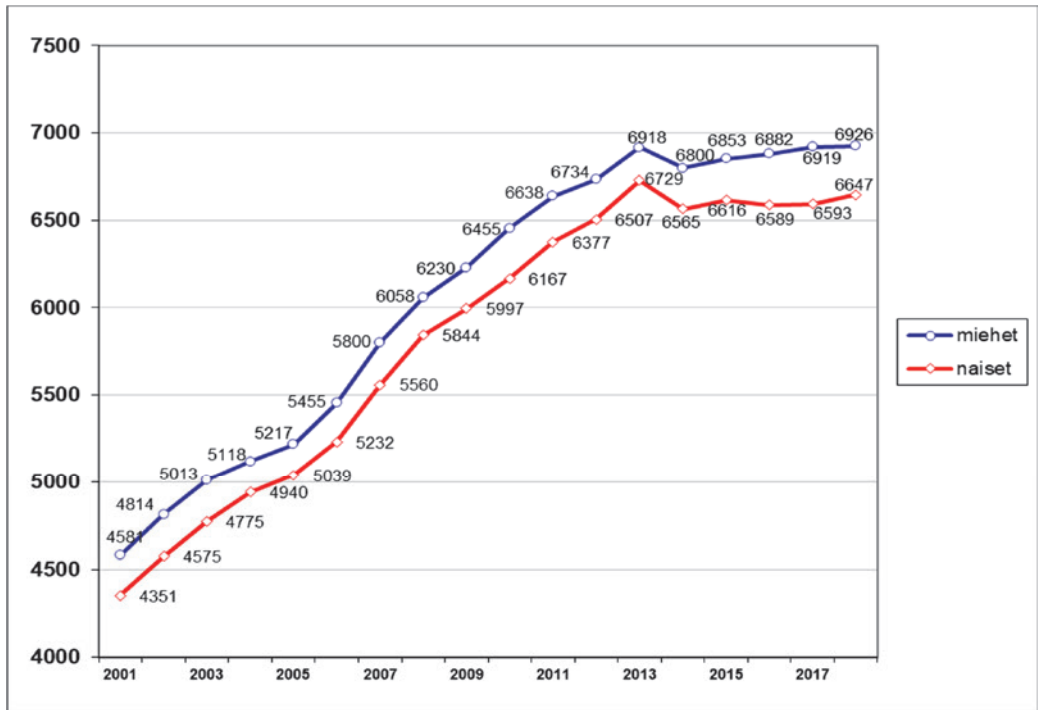
Vertailtaessa muutosta tulee muistaa, että eri ajankohtina kyselyyn ovat vastanneet eri henkilöt.

Etenkin vastaajamäärältään pienten yliopistojen kohdalla esiintyy melko suuria poikkeamia kahden peräkkäisen tutkimuksen välillä.

Tarkastelujakso 2001 - 2018 antaa parhaan kuvan palkkojen kehittymisestä.

³⁵ Tähdellä on merkitty yliopistot, joiden n-luku ≤10.

3.6. Naisten ja miesten välinen palkkaero

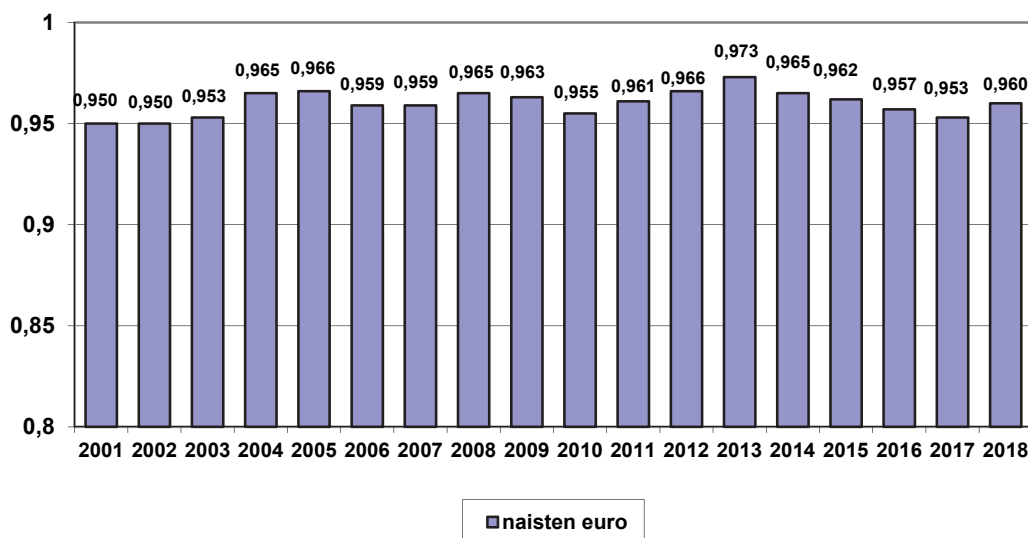

Kuva 4. Naisten ja miesten keskipalkka 2001 - 2018

Naisten ja miesten välinen palkkaero on nykyisin 279 euroa miesten hyväksi.

Taulukko 41: Miesten ja naisten palkka ja palkkakehitys vuodesta 2001

	miehet		naiset		palkkojen erotus miesten hyväksi
	palkka	vuosi- muutos	palkka	vuosi- muutos	
2001	4581 €		4351 €		230 €
2002	4814 €	+5,1 %	4575 €	+5,1 %	239 €
2003	5013 €	+4,1 %	4775 €	+4,4 %	238 €
2004	5118 €	+2,1 %	4940 €	+3,5 %	178 €
2005	5217 €	+1,9 %	5039 €	+2,0 %	178 €
2006	5455 €	+4,6 %	5232 €	+3,8 %	223 €
2007	5800 €	+6,3 %	5560 €	+6,3 %	240 €
2008	6058 €	+4,4 %	5844 €	+5,1 %	214 €
2009	6230 €	+2,8 %	5997 €	+2,6 %	233 €
2010	6455 €	+3,6 %	6167 €	+2,8 %	288 €
2011	6638 €	+2,8 %	6377 €	+3,4 %	261 €
2012	6734 €	+1,4 %	6507 €	+2,0 %	227 €
2013	6918 €	+2,7 %	6729 €	+3,4 %	189 €
2014	6800 €	-1,7 %	6565 €	-2,4 %	235 €
2015	6853 €	+0,8 %	6616 €	+0,8 %	237 €
2016	6882 €	+0,4 %	6589 €	-0,4 %	293 €
2017	6919 €	+0,5 %	6593 €	+0,1 %	326 €
2018	6926 €	+0,1 %	6647 €	+0,8 %	279 €
muutos 2001–2018	+2345 €	+51,2 %	+2296	+52,8 %	

Kuva 5. Naisten ja miesten välinen palkka suhteutettuna eli "naisten euro" 2001 – 2018 ³⁶

³⁶ Syyskuussa 2018 naisten palkka oli 96,0 % miesten palkasta. Tarkastelu perustuu taulukon 41 mukaisiin keskipalkkoihin.

Taulukko 42: Miesten ja naisten välisen palkkaeron muodostuminen

tekijä	vaikutus palkkaeroon
<p>Työuran pituus Naiset ovat toimineet professorin tai tutkimusjohtajan tehtävissä keskimäärin 10,9 vuotta, miehet 13,5 vuotta. Jokainen kokemusvuosi nostaa palkkaa noin 61 euroa.</p>	159 euroa
<p>Tieteenalakohtaiset erot Jäsenten palkka vaihtelee merkittävästi eri tieteenaloilla. Naisten osuus teknis-tieteiden ja luonnontieteiden alueilla on pieni, kun taas matalammin palkatuilla kasvatustieteiden ja humanististen tieteiden alueilla korostuu naisten osuus.</p>	61 euroa
<p>Naisten sijoittuminen määräaikaiseen tehtävään Naisten keskuudessa alemmin palkatussa määräaikaisessa tehtävässä toimivien jäsenten osuus (11,6 %) on kaksinkertainen miehiin (5,9 %) verrattuna.</p>	46 euroa
<p>Henkilökohtainen palkkasopimus Henkilökohtaiseen sopimukseen perustuvat palkat ylittävät YPJ-keskipalkan liki 1000 eurolla. Naisten keskuudessa henkilökohtaisen, YPJ-järjestelmästä poikkeavan sopimuksen tehneiden professorien osuus on pienempi kuin miesten keskuudessa.</p>	13 euroa
Palkkaeroksi muodostuu miesten hyväksi	279 euroa

3.7. Professorien sivutulot

toisen yliopiston maksamat palkkiot asiantuntijalausunnoista vuonna 2018	palkkioita saaneiden osuus	keskiarvo ³⁷	mediaani
arvioinut professorin pätevyyttä	19 %	1061	969
arvioinut dosentin arvonimen myöntämistä	18 %	250	250
toiminut väitöskirjan esitarkastajana	30 %	382	360
toiminut vastaväittäjänä	24 %	443	500

työsuhteen ulkopuoliset palkkiot	palkkioita saaneiden osuus	keskiarvo	mediaani
kirjoituspalkkiot työsuhteen ulkopuolelta vuonna 2018 (euromääräinen tieto käytettävissä 142 vastaajalta)	31 %	1631	500

³⁷ Keskiarvoa ja mediaania laskettaessa aineisto rajattu suomalaisiin yliopistoihin.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

www.professoriliitto.fi